

Упродовж тривалого часу науковців цікавили різноманітні аспекти життєвого шляху людини від народження і до смерті, проте найпродуктивніший період дорослості (від юнацького віку до похилого) залишався *tabula rasa*. Саме тому 1928 року російський науковець Н. А. Рибніков запропонував термін «акмеологія», для позначення науки «... про розвиток зрілих особистостей», оскільки цей період є не менш динамічним і суперечливим, ніж інші.

У середині ХХ століття видатний психолог Б. Г. Ананьєв визначив місце акмеології в системі наук про людину та розмістив її між педагогікою та геронтологією. Саме під керівництвом академіка Б. Г. Ананьєва було розпочато комплексні дослідження розвитку дорослої людини. Проте, лише у 90-ті роки ХХ століття під керівництвом А. О. Деркача та О. О. Бодальова була створена перша кафедра акмеології та психології професійної діяльності в Російській академії державної служби при Президенті Російської Федерації.

1992 року за ініціативи д.пс.н. Н. В. Кузьміної, д.пс.н. А. О. Деркача та д.пс.н. А. М. Зімічева у Санкт-Петербурзі було зареєстровано науково-громадську організацію «Академія акмеологічних наук», яка згодом отримала статус Міжнародної.

1995 року було відкрито перший вищий навчальний заклад акмеологічного профілю — Санкт-Петербурзька акмеологічна академія, на сьогодні — [Санкт-Петербурзький інститут психології та акмеології](#)

її. Того ж року за загальною редакцією О. А. Деркача виходить з друку колективна монографія «Основи загальної акмеології», у якій було здійснено спробу узагальнення результатів акмеологічних досліджень, визначення основних наукових напрямів акмеології як науки. Згодом були опубліковані монографії таких видатних акмеологів, як: О. С. Анісімова, Є. М. Богданова, В. М. Зазикіна, Л. Г. Лаптева, А. О. Реана, С. Ю. Степанова та інших.

У рамках згаданих наукових та навчальних структур і до сьогодні проводяться акмеологічні дослідження, зокрема розробляються акмеологічні технології, відбувається професійне навчання. Наприклад, група дослідників у складі І. Н. Семенова, С. Ю. Степанова та інших розробила низку психолого-педагогічних технологій розвитку професійної майстерності кадрів управління.

Групою акмеологів О. О. Бодальовим, А. О. Деркачем, Є. А. Климовим, І. Н. Семеновим, Є. А. Сусловою, Є. А. Яблоком для слухачів та аспірантів розроблена програма курсу загальної та прикладної акмеології.

У вузькому розумінні акмеологію розглядають як вчення про професіоналізм. На сьогодні науковцями окреслено основні підходи та тенденції у вивченні суті та особливостей професіоналізму в цілому (Б. Г. Ананьєв, О. О. Бодальов, В. А. Бодров, В. С. Мерлін, К. М. Гуревич, Є. М. Іванова, Є. А. Климова, В. Д. Шадріков) та професіоналізму педагогічної та управлінської діяльності зокрема (І. Д. Багаєва, Н. В. Кузьміна, Н. Лосєва, В. Н. Максимова, А. О. Реан, В. В. Панчук та інші). Однак залишається чимало невирішених проблем як загальної, так і прикладної акмеології. Саме тому 2006 року було створено *Всеукраїнську громадську організацію «Українська Академія Акмеологічних Наук»*, яка об'єднала зусилля вітчизняних науковців та фахівців в галузях педагогіки, психології, економіки, правознавства, соціології, мовознавства, управління тощо, які працюють в різних регіонах країни і секторах народного господарства та досліджують різні аспекти акмеологічної теорії і практики.

Сучасний стан розвитку акмеологічних досліджень пов'язаний з філософським осмисленням як розвитку окремої особистості, так і суспільства в цілому. В наш час до суб'єктів акмеологічного розвитку зараховують не лише людину, але й організації, середовище життєдіяльності, як соціальне, побутове так і професійне.

На сучасному етапі акмеологію розглядають як сферу наукових знань у системі наук про людину, що виявляє закономірності, фактори на умови самореалізації творчого потенціалу особистості на шляху до вищих досягнень діяльності як професійної так і непрофесійної, а також закономірності, фактори та умови прогресивного розвитку соціальних спільнот.

Мета акмеології – удосконалення людини і суспільства, допомога у досягненні вершин їхнього розвитку (акме-вершин).

Об'єкт акмеології – зріла особистість, що прогресивно розвивається і досягає вершин у своїй діяльності, а також людські спільноти.

Предмет акмеології – закони та закономірності, умови та фактори, які сприяють прогресивному розвитку особи та суспільства.

Сучасні науковці виділяють декілька груп основних *задач акмеології* як сфери наукової діяльності, зокрема задачі, що пов'язані з науковим розкриттям феноменології акме, подальшою розробкою теоретико-методологічних засад акмеології, визначення її статусу в системі людинознавчих наук. Друга група – задачі, спрямовані на вивчення загальних і окремих закономірностей досягнення акме, визначення того спільного, що притаманне усім індивідам, які досягли видатних результатів як суб'єкти діяльності, і водночас аналіз особливого, притаманного конкретному виду професійної діяльності. Наступна група задач орієнтована на розробку акмеологічних моделей професіоналізму для різних видів суспільно корисної діяльності (педагогічної, медичної, військової тощо). Окрім інших виділяють задачі, спрямовані на розробку акмеологічних технологій прогресивного розвитку особистості, спільностей людей.

Таким чином акмеологія на сьогодні є напрямом наукових досліджень, у центрі яких знаходиться доросла, зріла людина, динаміка її розвитку як особистості, суб'єкта діяльності, а також закономірності розвитку людських спільнот.